

Nr 14

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 25 januari 1957 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 53, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

Giltighetstiden för förordningen den 12 maj 1950 (nr 164) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämnings-tullar utgår den 30 juni 1957. För att Kungl. Maj:t även efter nämnda dag skall ha möjlighet att belägga importvara med antidumping- eller utjämnings-tull, hemställs i propositionen om fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av dylika tullar under ytterligare två år eller till och med den 30 juni 1959.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar

Härigenom förordnas som följer.

Föreligga i fråga om importvara sådana omständigheter, som enligt bestämmelserna i allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) berättiga till uttagande av antidumping- eller utjämningstull, äger Konungen, där så prövas erforderligt, förordna om uttagande av dylik tull i enlighet med nämnda bestämmelser.

Då skäl därtill äro må sådant förordnande meddelas provisoriskt i avbidan på ytterligare utredning. Föranleder utredningen icke definitivt förord-

nande, skall det provisoriska förordnandet förklaras förfallet och i anledning därav erlagd antidumping- eller utjämningstull utan dröjsmål återbetalas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1957 och gäller till och med den 30 juni 1959.

Förordnande, som Konungen meddelat med stöd av denna förordning, skall icke gälla längre än förordningen äger giltighet.

Förordnande, som Konungen meddelat med stöd av förordningen den 12 maj 1950 (nr 164) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar, skall gälla såsom om förordnandet meddelats jämlikt denna förordning.

Till utskottet har hänvisats de i anledning av propositionen väckta lika-lydande motionerna I: 394 av herrar *Mannerskantz* och *Svärd* samt II: 493 av herr *Regnéll*, vari hemställts, »att riksdagen måtte lämna det av Kungl. Maj:t begärda bemyndigandet att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar endast för en tid av ett år, d. v. s. för tiden t. o. m. den 30 juni 1958;

samt att riksdagen i samband därmed måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära, att Kungl. Maj:t måtte för nästa års riksdag framlägga förslag till närmare bestämmelser angående de förutsättningar, under vilka dylikt förordnande rörande viss vara må kunna meddelas».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 493.

Genom anslutning till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) enligt det som resultat av Annecy-förhandlingarna upprättade anslutningsprotokollet har Sverige bundit tullsatserna för en stor del av importen. För de av avtalet sålunda berörda varuslagen finnes därför icke möjlighet att i händelse av behov möta eventuell dumping från utlandet genom vanlig tullhöjning. Emellertid ger avtalet vissa möjligheter att ingripa mot dumpingföreteelser genom speciella tullar — antidumping- och utjämningstullar — som uttages endast för de varor, som verkligen utgör föremål för dumping. Avtalets regler härom (artikel VI med tillhörande anmärkningar) är analoga med de bestämmelser om antidumping- och utjämningstullar, som intagits i den s. k. Havana-stadgan. Texten på engelska språket till dessa bestämmelser jämte svensk översättning har intagits såsom bilaga 1 till propositionen nr 74/1956. För bestämmelsernas innehåll må här lämnas följande redogörelse.

Tullar avsedda att uppväga eller hindra egentlig dumping benämns i stadgan antidumpingtullar. De får inte uppgå till högre belopp än dumpingmarginalen, d. v. s. i regel skillnaden mellan exportpriset och hemmamarknadspriset i exportlandet (moment 2). Vid bedömande av huruvida dumping föreligger skall vederbörlig hänsyn tas till olikheter i försäljningsvillkor,

olikheter i beskattning samt andra olikheter, som påverkar prisernas jämförbarhet (moment 1).

Tullar för uppvägande av s. k. premiedumping — vilket uttryck dock inte används i avtalet — betecknas i detsamma utjämningsstullar. Sådana tullar får inte utgå med högre belopp än den uppskattade premie eller subvention, som befunnits utgå i ursprungs- eller exportlandet, direkt eller indirekt, för tillverkning, produktion eller export av en vara, inbegripet särskild subvention för transport av varan (moment 3). Tullar av ifrågavarande slag får inte tillgripas av den anledningen att en vara på ett eller annat sätt undantas från tullar eller skatter i ursprungs- eller exportlandet (moment 4). Som en viktig begränsning av rätten att begagna tullar av ifrågavarande slag är föreskrivet, att dylika tullar får användas endast under förutsättning att dumpingen eller subventioneringen förorsakar eller hotar att förorsaka väsentlig skada å en befintlig inhemsk industri eller avsevärt försenar upprättandet av en inhemsk industri; med organisationens medgivande kan sådana tullar dock få tillgripas även mot dumping eller subventionering, som på liknande sätt drabbar en industri i annat medlemsland (moment 6). Det må framhållas att enligt ett vid Havana-konferensen gjort tolkningsuttalande begreppet »industri» här skall anses innefatta även jordbruk, skogsbruk, gruvsdrift och liknande näringsgrenar.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

För Sveriges del har möjligheter till påläggande av antidumping- och utjämningsstullar tillskapats genom beslut av 1950 års riksdag. Denna riksdag biföll sålunda ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 228/1950 framlagt förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar. Förordningen, som utfärdades den 12 maj 1950 (nr 164), gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1953 och erhöll fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1957 genom förordningar den 13 mars 1953, nr 101 (prop. nr 18, rskr nr 53) samt den 29 april 1955, nr 165 (prop. nr 153, rskr nr 204).

Med stöd av 1950 års förordning har Kungl. Maj:t — i anledning av konstaterad dumping av utländska varor å den svenska marknaden — förordnat om uttagande av antidumpingtull vid införsel till riket av dels vätesuperoxid (SFS 1953: 592), dels damstrumpor av nylon eller liknande syntetiska fibrer (SFS 1954: 618). Sistnämnda förordnande har upphört att gälla den 10 juli 1955 (SFS 1955: 467).

Vid en konferens för revision av GATT-avtalet vintern 1954—1955 har överenskommelse nåtts om vissa ändringar i de hittillsvarande reglerna. Ändringarna är, såvitt angår antidumping- och utjämningsstullar, av allenaast begränsad räckvidd. Avtalet har emellertid givits en mer fristående och permanent karaktär än vad fallet varit före revisionen. Sålunda har samtliga hänvisningar till Havana-stadgan utgått ur avtalstexten. Det reviderade avtalet har, på föredragning av chefen för handelsdepartementet, förelagts 1956 års riksdag, som godkänt detsamma (prop. nr 74, rskr nr

250; GATT-avtalet i dess reviderade lydelse har såsom bilaga fogats vid sistnämnda proposition). De nya bestämmelserna träder i kraft först efter vederbörlig ratificering av medlemsländerna.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse den 9 januari 1957 — under erinran om att 1950 års förordning upphör att gälla den 30 juni i år — framhållit att möjlighet att i administrativ ordning belägga importvara med antidumping- eller utjämningstull enligt styrelsens uppfattning bör föreligga även i fortsättningen.

Vidare har *Skånes handelskammare* i en till handelsdepartementet inkommen skrift, dagtecknad den 18 januari 1957, framfört vissa synpunkter på frågan om uttagande av dylika tullar.

Redogörelse för innehållet i nämnda framställningar återfinns å s. 3 i propositionen, till vilken utskottet tillåter sig hänvisa.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinns å s. 2—4 i propositionen.

Av innehållet i de föreliggande motionerna må här återgivas följande.

Motionärerna framhåller att dumpingproblemet behandlas mycket knapphändigt i propositionen, ehuru detta problem av olika skäl under de senaste åren blivit föremål för mycket livlig uppmärksamhet och i en rad andra länder föranlett utförliga lagbestämmelser, bl. a. i Storbritannien och Danmark. Tendensen utomlands har genomgående varit, att man för att skydda den inhemska industrin sett sig föranledd att skärpa vakthållningen mot dumpingkonkurrens. Av olika skäl synes emellertid tillämpningen i Sverige ha blivit mera restriktiv än i flertalet andra länder.

Redan återgivandet i den vid den engelskspråkiga avtalstexten fogade svenska översättningen av termen »material injury» med »väsentlig skada» torde få anses innebära en icke avsedd reducering av möjligheterna att ingripa mot dumping: »verklig skada» eller »påtaglig skada» synes ha varit en mera adekvat översättning. Härtill kommer att praxis i Sverige krävt utredning om att »kvalificerad» skada vållats. Slutligen har man i vårt land som förutsättning för motåtgärder ansett sig böra kräva, att skadan skall ha drabbat en hel industrigren, icke endast enstaka industriföretag.

Någon anledning för Sverige att upprätthålla en strängare praxis än övriga GATT-länder vid bedömningen av huruvida dumping föreligger, finnes inte enligt motionärernas mening. Snarare är det för vårt land med dess låga tullnivå angelägnare än för många andra länder att antidumpingbestämmelserna har en sådan utformning, att en skärpt beredskap på området kan upprätthållas. Dumpingproblemet är för vårt lands näringsliv av sådan betydelse att det borde göras till föremål för närmare överväganden och detaljerade bestämmelser borde utarbetas. Procedurreglerna borde ses över och genom mera detaljerade bestämmelser borde ökad klarhet skapas om de förutsättningar, under vilka antidumpingtull kan komma i fråga.

Utskottet. För Sveriges del tillskapades möjligheter till påläggande av antidumping- och utjämningsstullar genom beslut av 1950 års riksdag, som biföll ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 228/1950 framlagt förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar. Förordningen, som utfärdades den 12 maj 1950 (nr 164), gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1953 och har sedermera genom särskilda riksdagsbeslut erhållit fortsatt giltighet varje gång med två år. Enligt beslut av 1955 års riksdag gäller 1950 års förordning således till och med utgången av juni månad 1957.

I den föreliggande propositionen hemställer Kungl. Maj:t om fortsatt bemyndigande att förordna om uttagande av dylika tullar under ytterligare två år eller till och med den 30 juni 1959.

Motionärerna i de likalydande motionerna I: 394 och II: 493 har i och för sig intet att erinra mot att Kungl. Maj:t erhåller fortsatt bemyndigande. De anser emellertid att bemyndigandet bör begränsas att avse en tid av allenast ett år. Vidare hemställer motionärerna, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om förslag till nästa års riksdag till närmare bestämmelser angående de förutsättningar, under vilka dylikt förordnande rörande viss vara må kunna meddelas. Enligt motionärernas åsikt är tillämpningen av antidumpingreglerna i GATT-avtalet mer restriktiv i Sverige än i flertalet andra länder. Genom detaljerade bestämmelser borde man kunna få effektivare möjligheter att ingripa mot dumping än de nu förefintliga. Motionärerna har även påpekat att allmängiltiga anvisningar kunnat utarbetas i andra länder bl. a. i Storbritannien och Danmark.

Frågan om möjligheterna att införa detaljerade bestämmelser rörande påläggande av ifrågavarande tullar upptogs av departementschefen redan i proposition nr 228 till 1950 års riksdag, vari första gången hemställdes om rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar. Önskemål om dylika detaljerade bestämmelser hade uttryckts av vissa näringsorganisationer. I anslutning härtill framhöll departementschefen att tillämpningen av tullar av detta slag otvivelaktigt kunde vara förenad med betydande svårigheter. Det kunde emellertid inte anses uteslutet att situationer kunde uppstå, då vi trots detta ändå fick begagna oss av denna möjlighet för att söka mildra de rubbningar, som dumpingföreteelser kunde medföra för vissa delar av näringslivet. Med hänsyn bland annat till avsaknaden å svensk sida av erfarenhet rörande tillämpningen av dylika tullar var departementschefen dock inte beredd att framlägga förslag till detaljerade bestämmelser i ämnet utöver de i Havana-stadgan och i allmänna tull- och handelsavtalet lämnade reglerna. De åtgärder som kunde påkallas borde, inom ramen för nämnda regler, anpassas efter förhållandena i det aktuella fallet. Ingripande av detta slag borde kunna ske i fråga om såväl avtalsbundna som icke avtalsbundna positioner.

Det nämnda spørsmålet har även berörts i den föreliggande propositionen nr 53, närmast i anledning av att Skånes handelskammare i en till Kungl. Maj:t inkommen skrift av den 18 januari 1957 uttalat att förslag borde fram-

läggas till detaljbestämmelser rörande de förutsättningar under vilka förordnande må kunna meddelas. Departementschefen har häremot uttalat, att det redan vid tillkomsten år 1950 av gällande förordning framhölls och sedermera har styrkts av praktiska erfarenheter, att förhållandena varierar från fall till fall på sådant sätt att några allmängiltiga anvisningar rörande tillämpningen av antidumping- och utjämningstullar i varje fall inte för närvarande bör uppställas. De åtgärder som kan komma att påkallas i aktuella dumpingfall torde inte lämpligen böra begränsas genom sådana anvisningar.

De i GATT-avtalet intagna reglerna om antidumping- och utjämningstullar är helt naturligt tämligen allmänt utformade. Detta gäller inte minst de i avtalet angivna förutsättningarna för att sådan tull skall få uttas. Även de mer speciella reglerna hur jämförelse mellan priset på hemmamarknaden och exportpriset skall ske har måst utformas med omfattande undantag. Sålunda föreskrivs t. ex. att vederbörlig hänsyn skall i varje fall tas till olikheter i försäljningsvillkor eller beskattning samt andra olikheter som påverkar prisernas jämförbarhet. Vidare har till artikel VI fogats en anmärkning, i vilken erkännes, att särskilda svårigheter kan föreligga att verkställa prisjämförelser i fråga om import från länder, som har fullständigt eller i det närmaste fullständigt monopoliserad utrikeshandel och där alla hemmamarknadspriser är bestämda av staten. Det kan därför befinnas nödvändigt att ta hänsyn till att en exakt jämförelse med hemmamarknadspriserna i ett sådant land inte alltid är rättvisande.

Med hänsyn härtill är det i och för sig inte ägnat att väcka förvåning, om reglerna blir föremål för olika tolkning av de olika avtalslutande parterna. Det ligger också i sakens natur att svårigheter måste uppstå om man söker konkretisera dessa allmänt hållna regler i detaljerade bestämmelser avsedda att tillämpas generellt. Såsom departementschefen framhållit torde förhållandena variera från fall till fall på sådant sätt att några allmängiltiga anvisningar knappast bör uppställas för närvarande. Det är enligt utskottets mening tvivelaktigt, om man genom sådana anvisningar skulle nå det med motionerna avsedda syftet. Det torde nämligen förhålla sig så att detaljbestämmelser knappast kan utformas så fullständigt, att de inte erbjuder möjligheter till kringgående. Under sådana omständigheter kan bestämmelserna således komma att snarare tjäna det dumpande företagens intressen än fungera som skydd för importlandets industri.

I motionerna har vidare gjorts gällande att avtalets bestämmelser om antidumping- och utjämningstullar i Sverige tolkats mer restriktivt än i flertalet andra länder. Utskottet finner det svårt att bilda sig en uppfattning om i vad mån detta påstående är riktigt. Det bör emellertid påpekas i detta sammanhang att dumpningstendenserna i vissa fall kan motverkas på annat sätt än genom antidumpingtullar. Sålunda torde erfarenheten ha visat att i vissa fall tillämpning av kvantitativa importrestriktioner är det mest ändamålsenliga sättet att möta dumping. I andra fall åter torde direkta förhandlingar med det exporterande landet kunna ge önskade resultat.

Utskottet vill i detta sammanhang omnämna, att med anledning av ett gemensamt svenskt-norskt förslag en utredning föregående år ingångsattes inom GATT-organisationen i syfte dels att utröna hur GATT-reglerna om antidumping- och utjämningstullar tillämpas inom de olika länderna och dels att undersöka möjligheterna att göra tillämpningen likformig i de olika medlemsstaterna. Sedan utredningen slutförts, vilket dock torde dröja ännu något år, föreligger självfallet bättre möjligheter än för närvarande att bedöma huruvida och i så fall i vilka avseenden den svenska tillämpningen avviker från tillämpningen i andra länder. Skulle det därvid visa sig att reglerna i Sverige tillämpats mer restriktivt än i flertalet andra länder, uppställer det vid propositionen fogade författningsförslaget intet hinder för Kungl. Maj:t att — inom ramen för GATT-reglerna — ingripa mot dumpingföreteelser även i mindre flagranta fall. Utskottet förutsätter dock att Kungl. Maj:t följer eventuella dumpingföreteelser med synnerlig uppmärksamhet och gör de ingripanden, som kan vara befogade.

Av det anförda framgår att utskottet inte nu anser erforderligt med en mer detaljerad lagstiftning angående antidumping- och utjämningstullar. Utskottet kan därför inte biträda yrkandet i de förevarande motionerna att förslag till dylik lagstiftning förelägges nästa års riksdag. Med hänsyn härtill synes skäl inte heller föreligga att bemyndigandet för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av sådana tullar skall avse kortare tid än två år. Utskottet får således, med avstyrkande av de föreliggande motionerna, tillstyrka propositionsförslaget i denna del.

Mot det i propositionen intagna författningsförslaget, vilket bortsett från en formell ändring helt överensstämmer med 1950 års förordning, har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen med avslag å de likalydande motionerna I: 394 av herrar Mannerskantz och Svärd samt II: 493 av herr Regnéll måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 53, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar.

Stockholm den 12 mars 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Spetz, Eriksson, Gustaf Elofsson, Snygg, Söderquist, Rune Johansson, Niklasson och Erik Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson, Sundström, Nilsson i Svalöv, Brandt, Allard, Vigelsbo, Strandh, Anderson i Sundsvall, Andersson i Essvik och Stenberg.

Reservation

av herrar *Hagberg, Nilsson i Svalöv och Strandh.*